

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ В ІНФОРМАТИЧНІЙ ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ (НУШ)

Специфіка оцінювання результатів навчання учнів НУШ з інформатики в контексті Державного стандарту базової середньої освіти базується на компетентнісному підході, що передбачає не лише перевірку знань, а й умінь, ставлень та здатності застосовувати набуті навички у реальному житті. З урахуванням чотирьох груп результатів навчання, оцінювання має бути комплексним, різноманітним за формами та адаптованим до потреб учнів.

Система оцінювання результатів навчання з інформатики повинна охоплювати чотири ключові аспекти: теоретичні знання, практичні уміння, технічні навички та етичне ставлення, що відповідають чотирьом групам результатів.

Група результатів 1. Працює з інформацією, даними, моделями (теоретичні знання). Оцінювання першої групи результатів навчання спрямоване на перевірку розуміння учнями впливу інформаційних технологій на власне життя, суспільство й навколишній світ; вмінь ефективно працювати з інформацією; оцінювати достовірність інформації, що надходить із різних джерел; будувати інформаційні моделі реальних об'єктів, явищ і процесів для кращого їх розуміння. Для перевірки розуміння та оцінки інформації можна використовувати тести, опитування, дискусії, інформатичні міні-твори щодо застосування цифрових технологій для вирішення життєвих ситуацій.

Група результатів 2. Створює інформаційні продукти (практичні уміння). Під час оцінювання другої групи результатів навчання вчитель перевіряє вміння учнів і учениць розробляти та реалізовувати алгоритми, створювати і налагоджувати програмні проєкти; розробляти модульні проєкти; створювати та опрацьовувати інформаційні продукти з використанням даних різних типів, а також навички щодо співпраці в команді для створення інформаційного продукту. Для цього він може використовувати різноманітні вправи, тестові завдання, практичні роботи, групові та індивідуальні проєкти, компетентнісні завдання. Для оцінювання різних аспектів групової та індивідуальної діяльності учнів при створенні інформаційних продуктів будуть корисними рубрики, доцільним є застосування взаємооцінювання та самооцінювання. Це сприяє розвитку рефлексії, критичного мислення та здатності до самоаналізу.

Група результатів 3. Працює в цифровому середовищі (технічні навички). У третій групі результатів навчання вчителем оцінюється усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творця та/або споживача, а саме як учні та учениці використовують широкий спектр цифрових пристроїв, організовують власне інформаційне середовище, використовують комунікаційні технології та мережі для власного розвитку, спілкування й співпраці. Тобто під час оцінювання діяльності учнів і учениць слід враховувати не лише зміст виконаних завдань, а й сам процес виконання. Для оцінювання цих вмінь вчитель може використовувати оцінювання за рубриками із відповідними критеріями, аналізувати дії учнів у цифровому середовищі (чи обирають доцільні інструменти, як працюють у команді онлайн), опитувальники та рефлексивні анкети, проєкти та компетентнісні завдання, що передбачають спільну онлайн роботу учнів і учениць, онлайн-дискусії, обговорення тощо.

Група результатів 4. Безпечно та відповідально працює з інформаційними технологіями (етичне ставлення). Оцінювання четвертої групи результатів навчання спрямоване на перевірку сформованих ставлень учнів і учениць до етичної та безпечної взаємодії в цифровому просторі, дотримання правових аспектів та цифрової етики під час використання цифрових технологій і ресурсів, усвідомлення позитивних і негативних наслідків поширення цифрових технологій та їхнього впливу на навколишнє середовище, суспільство та особистість. Для перевірки сформованості відповідних

ставлень вчитель може використовувати опитування, дискусії, мінідослідження, творчі есе, роздуми, індивідуальні та групові проєкти відповідної тематики, рефлексивні анкети та аналіз кейсів тощо.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗА ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ РОБІТ

Оцінювання відбувається не лише за готовим результатом (наприклад, створеним інформаційним продуктом), а й за процесом:

- як учень/учениця працювали з інформацією (група 1): від пасивного сприйняття до аналізу, оцінки, узагальнення та формування власної думки;
- який інформаційний продукт створили (група 2): від копіювання за зразком до самостійного і творчого створення, оптимізації, пояснення своїх рішень;
- наскільки впевнено і самостійно працювали у цифровому середовищі (група 3): від базових дій у знайомому середовищі до впевненого, критичного та ефективного використання цифрових інструментів;
- як дотримувалися правил безпечної й відповідальної поведінки (група 4): від нагадування та контролю до усвідомленої, відповідальної поведінки, роз'яснення правил іншим.

Орієнтир для оцінювання належить до 1 групи результатів, тож застосовуємо відповідні галузеві критерії оцінювання:

	Учень/учениця
1	Сприймає перелік об'єктів, озвучений учителем; не розрізняє властивості або плутає їх із самими об'єктами; відповіді неточні, з логічними помилками.
2	Розпізнає окремі об'єкти в матеріалі, поданому учителем або джерелом, але не пояснює властивості чи зв'язки між об'єктами; відповідає поверхово.
3	За зразком відтворює приклади об'єктів та їх властивостей, але без розуміння їх значення або взаємозв'язків; допускає змістові помилки у відповідях.
4	Називає основні об'єкти та деякі їх властивості; за допомогою вчителя знаходить прості зв'язки між ними в знайомих прикладах.
5	Застосовує знання про об'єкти і властивості до виконання типових завдань; формулює окремі запитання щодо значення властивостей.
6	Уточнює значення властивостей у контексті предметної галузі; починає формулювати припущення щодо зв'язків між об'єктами.
7	Самостійно знаходить інформацію про об'єкти, визначає їх властивості; переводить між поданнями.
8	Порівнює об'єкти за заданими ознаками, визначає властивості в різних джерелах; аргументує, чому певні властивості є важливими.
9	Аналізує зв'язки між об'єктами; обирає спосіб візуалізації (схема, таблиця) для представлення властивостей і зв'язків.
10	Узагальнює знання про об'єкти, властивості, їх значення; встановлює логічні зв'язки між ними.
11	Критично оцінює інформацію про об'єкти/властивості за критеріями; обґрунтовує вибір структури або подання; робить логічні висновки.
12	Планує подальшу роботу на основі аналізу властивостей і зв'язків; узагальнює, порівнює, пояснює значення зв'язків; пропонує вдосконалення.

Орієнтир для оцінювання належить до 2 групи результатів, тож застосовуємо відповідні галузеві критерії оцінювання:

	Учень/учениця
1	Створює текстовий документ за зразком лише за активної участі вчителя; не додає жодного додаткового об'єкта; зміст документу неповний або без логіки.
2	Створює фрагмент текстового документа з одним типом об'єкта (наприклад, тільки текст); діє лише за зразком і підказкою вчителя.
3	Вставляє прості об'єкти (зображення, таблицю) у текстовий документ за зразком; потребує постійної допомоги вчителя.
4	Компонує багатосторінковий документ із тексту та графіки за зразком; частково користується готовими шаблонами; стилі не використовує або використовує некоректно.
5	Оформлює текст з використанням базових стилів (наприклад, заголовки), але потребує підказок для структурування документа (зміст, нумерація тощо).
6	Створює документ із кількома типами об'єктів (зображення, таблиці, списки), застосовує стилі заголовків, але потребує допомоги для автоматизації (зміст, колонтитули).
7	Створює документ середньої складності, використовує стилі, колонтитули, зміст, але допускає помилки в узгодженості; виконує роботу за алгоритмом із підказками.
8	Самостійно структурує документ, добирає типи об'єктів і застосовує стилі, автоматичне нумерування та зміст; за потреби звертається до вчителя.
9	Опрацьовує проблемну ситуацію (наприклад, шаблон зі збоєм стилів); обирає доцільні інструменти для структурування; дотримується вимог до оформлення.
10	Створює логічно структурований багатосторінковий документ із усіма типами об'єктів; використовує автоматизовані засоби (зміст, підписи, колонтитули) самостійно.
11	Самостійно вирішує нестандартні задачі оформлення (наприклад, різні стилі для різних розділів); пояснює, чому обрав той чи інший інструмент.
12	Пропонує альтернативні рішення для автоматизації та оформлення тексту (наприклад, стилі для друку й онлайн-публікації); демонструє повну самостійність і пояснює логіку побудови документа.

Орієнтир для оцінювання належить до групи результатів 3 та 4, тож застосовуємо відповідні галузеві критерії оцінювання:

	Учень/учениця	Учень/учениця
1	Відповіді нечіткі, з численними змістовими та логічними помилками. Не розуміє суть питання.	Може назвати правило лише після підказки. Не усвідомлює, чому важливо дотримуватись правил. Потребує постійного зовнішнього контролю.
2	Розпізнає частину ключової інформації, намагається відповідати, але допускає значні помилки. Не розуміє причинно наслідкових зв'язків.	Називає окремі правила, знайомі з попереднього досвіду, але не може пояснити, чому їх слід дотримуватись. Потребує постійного зовнішнього контролю.

3	Відтворює частину отриманої інформації, помітна плутанина в аргументації.	Повторює знайомі правила (наприклад, «не можна викладати фото без дозволу»), але не вміє застосовувати їх до конкретної ситуації. Потребує періодичного контролю.
4	Відтворює основні поняття (приватність, дозвіл, ліцензії тощо). Відповідає на прості запитання.	Згадує типові правила (наприклад, приватність у соцмережах). Може дотримуватись правил після нагадування.
5	Формулює власні запитання на основі дискусії. Застосовує отриману інформацію для пояснень.	Висловлює обережне ставлення до публікації чужих фото, аргументує це загальними міркуваннями про безпеку. Не потребує нагадування у типових ситуаціях.
6	Ставить уточнювальні запитання до теми. Аргументи мають логіку, хоча ще не завжди глибокі.	Розпізнає ознаки безпечної/небезпечної ситуації в обговорюваному прикладі. Формулює власне ставлення, посиляючись на правила цифрової етики.
7	Добирає потрібну інформацію з матеріалів або попереднього досвіду. Може навести приклад або порівняти подібні ситуації.	Пояснює важливість дозволу, пов'язує з поняттям приватності. Визнає право людини на зображення. Намагається формулювати правила відповідальної взаємодії.
8	Порівнює різні джерела (закон, етика, соцмережі). Аргументи логічні, підкріплені прикладами. Виявляє здатність оцінити дві сторони конфлікту.	Наводить приклади наслідків безвідповідального публікування. Зіставляє ситуації. Аргументовано доводить потребу в дозволі, визнає потенційні ризики.
9	Аналізує інформацію: пояснює, як ситуації змінюються в залежності від контексту (вік, публічність, соціальні норми). Пропонує шляхи пояснення складних понять.	Аналізує змодельовану ситуацію, пропонує, як діяти без порушень. Визнає потребу відновлення довіри у разі порушення. Дискутує про шляхи вирішення.
10	Узагальнює дані: формулює загальні висновки, встановлює логічні зв'язки між поняттями.	Системно формулює правила цифрової взаємодії. Прогнозує наслідки. Розпізнає та запобігає типовим конфліктним цифровим ситуаціям.
11	Аргументує власну позицію на основі аналізу кількох точок зору. Обґрунтовує висновки.	Визначає оптимальні способи реагування в різних ситуаціях (у школі, в соцмережах, серед друзів). Пропонує конкретні кроки для запобігання ризикам.

12	Оцінює якість інформації, обґрунтовано відкидає слабкі аргументи, надає рекомендації іншим учасникам щодо перевірки фактів та обдумування позицій. Планує подальше самостійне дослідження теми.	Усвідомлено та послідовно захищає етичну позицію. Аргументовано пояснює іншим, чому важливо діяти відповідально. Ініціює обговорення способів цифрової безпеки.
----	---	---

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з інформатики

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
I. ПОЧАТКОВИЙ	1	- учень розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі; знає і виконує правила техніки безпеки під час роботи з обчислювальною технікою (ОТ)
	2	- учень розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них.
	3	- учень має фрагментарні знання при незначному загальному їх обсязі (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок.
II. СЕРЕДНІЙ	4	- учень має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу може відтворити репродуктивно; з допомогою вчителя може виконати просте навчальне завдання; має елементарні, нестійкі навички роботи на комп'ютері.
	5	- учень має рівень знань вищий, ніж початковий; може з допомогою вчителя відтворити значну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; має стійкі навички виконання елементарних дій з опрацювання інформації на комп'ютері.
	6	- учень знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу і робити певні узагальнення; вміє за зразком виконати просте навчальне завдання; має стійкі навички виконання основних дій з опрацювання інформації на комп'ютері.
III. ДОСТАТНІЙ	7	- учень уміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні процеси, що відбуваються під час роботи інформаційної системи та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; уміє виконувати навчальні завдання, передбачені програмою.

	8	- учень уміє аналізувати навчальну інформацію, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; самостійно виправляє вказані вчителем помилки; самостійно визначає спосіб розв'язування навчальної задачі; вміє використовувати інтерактивну довідкову систему.
	9	- учень вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; вміє узагальнювати і систематизувати навчальну інформацію; самостійно виконує передбачені програмою навчальні завдання; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання; вільно володіє клавіатурою.
IV. ВИСОК ИЙ	10	- знання, вміння і навички учня повністю відповідають вимогам державної програми. Учень володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні цілі власної навчальної діяльності, оцінює нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним навчальних цілей; судження його логічні й достатньо обґрунтовані; має певні навички керування операційною системою.
	11	- учень володіє узагальненими знаннями з предмета; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела інформації і використовувати її відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; уміє виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою; має стійкі навички керування інформаційною системою.
	12	- учень має стійкі системні знання та продуктивно їх використовує, стійкі навички керування інформаційною системою в нестандартних ситуаціях; уміє вільно використовувати нові інформаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування задач.

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Інформаційна система»**

Рівні навчаль них досягне нь	Б ал и	Критерії оцінювання
I. ПОЧАТ КОВИЙ	1	- учень має уявлення про комп'ютер, відрізняє комп'ютер від інших пристроїв.
	2	- учень має початкові знання про можливості комп'ютера, знає призначення клавіатури та дисплея.
	3	- учень має уявлення про те, що інформаційна система складається з двох частин; про магнітні диски; правила техніки безпеки при роботі в комп'ютерному класі; про призначення пам'яті та процесора; - учень вміє правильно вмикати та вимикати комп'ютера.

II. СЕРЕД НИЙ	4	- учень має початкові знання про можливості комп'ютера опрацьовувати текстові, графічні, числові музичні повідомлення; про призначення основних складових апаратної частини інформаційної системи(ІС).
	5	- учень вміє зображати структуру інформаційної системи, за допомогою вчителя готувати комп'ютер до роботи; знає призначення основних клавіш комп'ютера.
	6	-учень має знання про функції основних складових апаратури комп'ютера; вміє їх відрізнати один від одного; -учень володіє основними навичками роботи з клавіатурою; має уявлення про основні характеристики комп'ютера; призначення комп'ютерних мереж; може назвати деякі напрямки використання комп'ютера; -учень знає одиниці вимірювання ємності запам'ятовуючих пристроїв, основні характеристики дисків.
III. ДОСТА ТНИЙ	7	- учень у цілому орієнтується в структурній схемі інформаційної системи. Принципах взаємодії апаратної і програмної складових.
	8	-учень має знання про принципи розміщення повідомлень на магнітних дисках, склад та основні характеристики запам'ятовуючих пристроїв ІС як внутрішньої, так і зовнішньої -учень вміє самостійно готувати комп'ютер до роботи.
	9	- учень знає склад та основні характеристики процесора, вільно працює в середовищі клавіатурного тренажера, знає основні принципи роботи та основні характеристики комп'ютера, орієнтується в основних характеристиках комп'ютерних мереж.
IV. ВИСОК ИЙ	10	- учень досконало орієнтується в принципах роботи, основних складових ІС. Має уявлення про магістраль, її склад та призначення контролерів, знає про магістрально модульний принцип будови комп'ютера типи ресурсів комп'ютерних мереж, має уявлення про пристрої організації комп'ютерного зв'язку.
	11	-учень має уявлення про принцип використання комп'ютерних мереж, різні типи доступу до інформаційних ресурсів -учень знаходить і використовує додаткові до джерела інформації про ІС, сучасну комп'ютерну техніку та комп'ютерні мережі.
	12	-учень має стійкі системні завдання з ІС,комп'ютерних мереж та використовує їх. -учень в процесі виконання завдань проявляє творчий підхід. -учень вміє самостійно ставити відкриті питання з теми.

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Операційна система. Робота з дисками»**

Рівні навчаль них досягне нь	Б ал и	Критерії оцінювання
---	-----------------------	----------------------------

I. ПОЧАТ КОВИЙ	1	- учень має уявлення про те, що без операційної системи (ОС) з комп'ютером працювати не можливо; про комп'ютерні віруси; можливість стиснення інформації; наявність спеціальних програм архіваторів та антивірусних програм; файл. - учень відрізняє дискету від диску, знає призначення дисків.
	2	- учень має уявлення про ОС Windows. - учень вміє знаходити на робочому столі об'єкти: диски, файли, папки, стандартні об'єкти; викликати на екран контекстне меню об'єкта: вставляти дискету до дисководу та витягувати з нього дискету; знаходити у вікні Windows його назву, головне меню, рядок статусу; виконувати дві операції мишкою – фіксуванням та протяжку. - учень відрізняє вікно програми – архіватора від іншої, папку від файла, стандартні імена зовнішніх запам'ятовуючих пристроїв комп'ютера
	3	- учень має уявлення про ім'я файла, розширення та його місце збереження, архівний файл, правила профілактики комп'ютера від зараження комп'ютерними вірусами - учень відрізняє архівовані файли від інших файлів; - учень вміє вибирати об'єкти, з якими працює ОС; правильно закінчувати роботу з комп'ютером в середовищі ОС Windows; вибирати в контекстному меню потрібний елемент;
II. СЕРЕД НІЙ	4	- учень має початкові знання про визначення та основні функції ОС; - учень вміє відкривати та закривати вікна в ОС Windows, змінювати їх місце розташування, знає призначення відповідних кнопок програмного вікна; - учень вміє змінювати розміри вікна, реагувати на інформаційне вікно.
	5	- учень вміє працювати із різними списками у вікнах Windows та вибирати потрібний елемент; з лінійками прокрутки, бігунцями, рахівниками; використовувати буфер обміну. - за допомогою вчителя може створити папку та змінити її ім'я, вилучити папку, копіювати та переміщувати файли та папки; - учень розрізняє за розширенням та значком виконувати файли, відрізняє програму Провідник від іншої, вміє переміщуватись по дереву папок та закрити папки - учень вміє використовувати кнопку Пуск для відкриття документа чи потрібної програми.
	6	-учень вміє працювати з прапорцями та перемикачами, змінювати властивості об'єктів, визначати дозволені операції з ними, зберігати інформацію на диску, переглядати вміст диску, запускати файл на виконання; -учень має уявлення про поняття форматування та діагностику диску; -учень володіє основними навичками роботи з файлами в середовищі Windows; -учень знає основні можливості програм – архіварів та правила профілактики комп'ютерних вірусів.

III. ДОСТАТНІЙ	7	-учень в цілому орієнтується в середовищі Windows, знає її основні можливості та правила роботи з дисками, папками, файлами; -учень вміє самостійно виконувати основні операції з файлами та папками різними способами, користуватись довідковою системою, створювати новий архів, розкривати архів, переглядати архів; -учень має уявлення про принципи та шляхи захисту інформації.
	8	-учень знає класифікації ОС та види користувацького інтерфейсу ОС; -учень вміє визначати обсяг вільного місця на диску, переглядати властивості файла та його вміст, шукати файли за ім'ям, розширенням та часом створення, додавати до архіву новий файл, видаляти деякі файли із архіву.
	9	-учень вільно володіє ОС Windows, антивірусними програмами та архіваторами; -учень має уявлення про інсталяцію програмних засобів, конфігурування та налагодження інформаційної системи; -учень вміє розрізняти деякі основні розширення файлів, проводити діагностику диска, дефрагментацію, впорядковувати інформацію, що знаходиться в каталозі та в окремих файлах; поновлювати архів.
IV. ВИСОКИЙ	10	-учень вміє форматовувати диск, виводити на друк інформацію про файли, що знаходяться на зовнішні носіях; користуватись різними антивірусними програмами, виконувати операції копіювання та видалення з групою файлів, шукати файли за сукупністю різних ознак -учень знає і використовує можливості ОС роботи з дисками
	11	-учень знаходить і використовує додаткові джерела інформації -вміє інсталювати програмне забезпечення, змінювати деякі параметри конфігурування та налагодження інформаційної системи, відновлювати деяку інформацію на диску, налагоджувати роботу антивірусної програми на роботу з конкретним комп'ютером, лікувати комп'ютер від комп'ютерних вірусів; створювати багатотомні архіви -має уявлення про призначення FAT-таблиці, правила запису інформації до неї, поняття про кластер та сектор
	12	-учень має стійкі системні знання з ОС, роботи з дисками, архівами і антивірусними програмами та використовує їх. У процесі виконання завдань проявляє творчий інтерес.

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Графічний і текстовий редактор»**

Рівні навчаль них досягне нь	Б ал и	Критерії оцінювання
---	-----------------------	----------------------------

I. ПОЧАТ КОВИЙ	1	- учень має уявлення про графічні, текстові редактори, розпізнає задачі, для вирішення яких можуть застосовуватися графічні і текстові редактори
	2	- учень має уявлення про конкретні програми опрацювання графічної та текстової інформації та їх призначення; - відрізняє вікно текстового редактора (ТГ) від графічного редактора (ГР) та інших програмних засобів
	3	- учень має уявлення про технологію малювання в середовищі ГР - учень має уявлення про введення текстової інформації у середовищі ТГ; вміє переключати клавіатуру, переміщуватися по тексту, встановлювати курсор до будь-якого місця текстового документа, працювати в режимі встановлення та заміни; - учень має уявлення про об'єкти, з якими працює ТГ
II. СЕРЕД НІЙ	4	- учень має початкові знання про введення та редагування тексту; - учень вміє завантажувати текстовий редактор, створювати прості текстові документи та зберігати їх; - учень вміє вибирати колір, інструменти для малювання в середовищі текстового редактора, малювати за допомогою Олівця, Прямокутника, Лінії, Еліпса; зафарбовувати геометричні фігури; вміє зберігати файли; - учень вміє виділяти графічні й текстові об'єкти та викликати контекстне меню для них;
	5	- учень за допомогою вчителя орієнтується в роботі з ТР, вміє самостійно завантажувати та редагувати текстову інформацію - учень має уявлення про форматування символів; - учень вміє вибирати тип Пензлика та користуватися ним, Багатокутником та ластиком - за допомогою вчителя редагує графічні файли, використовує масштабування.
	6	- учень володіє основними правилами роботи з текстовим редактором, вміє самостійно вводити, редагувати і формувати текстову інформацію. - учень за допомогою вчителя може вставити просту таблицю, малюнок, виправити орфографічні та граматичні помилки в тексті, встановити заголовки в тексті - учень володіє основними правилами роботи з ГР, вміє самостійно створювати та редагувати прості графічні образи
III. ДОСТА ТНІЙ	7	- учень у цілому орієнтується в середовищі текстового редактора, знає його основні можливості та правила опрацювання інформації; - вміє самостійно формувати абзац, створити нумеровані та марковані списки, переглядати текст перед друкуванням, працювати з конспектом; - учень має уявлення про пошук текстових документів за ім'ям, розширенням, датою створення, вмістом. Вміє формувати таблиці; - має уявлення про точкові та растрові графічні об'єкти в середовищі ГР, використовувати буфер обміну в середовищі ГР - за допомогою вчителя може здійснювати компоновку складеного зображення з набору графічних примітивів; - вміє конвертувати файли з одного формату в файли інших форматів;

	8	- учень має сталі навички роботи з об'єктами-малюнками та фрагментами тексту, із складними таблицями; - вміє використовувати стилі документа, встановлювати режим автоматичної перевірки орфографії тексту; - вміє зберігати текстовий файл в різних форматах; здійснювати пошук потрібного файлу за різними (складеними) ознаками; вміє здійснювати пошук і заміну по тексту; - має уявлення про здійснення деяких операцій над виділеними об'єктами.
	9	-учень вільно володіє текстовим редактором. Вміє викликати шаблони документів. Використовує інтерактивну довідкову систему. Вміє формулювати основні алгоритми роботи з текстами -вміє групувати та розгрупувати растрові малюнки; -має уявлення про фігурний текст та вставлення формул до тексту.
IV. ВИСОК ИЙ	10	-учень досконало (у межах чинної навчальної програми) знає і використовує можливості текстових редакторів. Створює власні шаблони і стилі; -самостійно виконує навчальні завдання; -за допомогою вчителя може створювати макет сторінки, працювати з розділами та стандартними заголовками, створювати зміст та переглядати структуру документа, вставляти фігурний текст та формули; -вміє працювати із закладками.
	11	-учень знаходить і використовує додаткові джерела інформації. Може самостійно встановлювати параметри сторінки, створювати та макетувати документи з різними об'єктами; створювати додатковий словник та підключати його, автотекст, автозаміну. Має уявлення про налагодження інтерфейсу і роботи ТР, про поля та форми.
	12	-учень має стійкі систематичні знання про текстові і графічні редактори та продуктивно їх використовує. У процесі виконання завдань проявляє творчий підхід. -учень вміє використовувати OLE-технологію, злиття документів, поля, форми при роботі з ТР.

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Електронні презентації»**

Рівні навчаль них досягне нь	Б ал и	Критерії оцінювання
---	-----------------------	----------------------------

I. ПОЧАТ КОВИЙ	1	- учень запускає програми Power Point. Створює «порожню» презентацію. Вибирає пустий слайд; створює слайд; відкриває із своєї папки створену презентацію; знає і дотримується правил безпеки під час роботи в комп'ютерному класі.
	2	- учень відкриває із своєї папки створену презентацію; заповнює титульний слайд відповідно до зразка
	3	-учень створює новий слайд. Вибираємо авто макет і Порожній слайд. - вміє знайти вкладки Градієнт, Текстура, Узор, Рисунок; - змінює зразок титульного слайда; - переглядає створений слайд, створену презентацію.
II. СЕРЕД НІЙ	4	- учень має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу, може відтворити репродуктивно, може за допомогою вчителя виконати просте навчальне завдання, має елементарні, нестійкі навички роботи з комп'ютером: - створює новий слайд і заповнює його за зразком; встановлює нові слайди (між слайдами); - вивчає слайди; - встановлює малюнок; - переходить у режим структури, створює наступний слайд, вводить заголовок нового слайда.
	5	- має рівень знань вищий, ніж початковий, може за допомогою вчителя відтворити значну частину навчального матеріалу з теми «Комп'ютерні презентації» з елементом логічних зв'язків; - обирає марковані списки за зразком; - використовує макет оформлення слайдів; - вибирає режим перегляду слайдів; - встановлює для одного текстового об'єкта стандартний ефект анімації та переглядає дію вибраної анімації; - має стійкі, навички виконання елементарних дій з опрацювання інформації при роботі з комп'ютером.
	6	ознайомлений з основним поняттям навчального матеріалу (що таке презентація, слайд, структура слайда, анімації та ефекти анімацій, звукові ефекти, шаблони презентації, створення фону слайда, вставка малюнків, показ слайдів); - може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу і роботи певні узагальнення: · вилучає слайди; · набирає марковані списки за зразком; · використовує макет оформлення слайдів; · створює фон, на вкладці Градієнт вибирає два кольори, довільні кольори у полях Колір 1: Колір 2;; · встановлює малюнок; · вміє за зразком виконувати просте навчальне завдання (створити 3 слайди, ввести тексти, малюнки, ефекти анімації);

III. ДОСТАТНІЙ	7	- учень уміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; - створювати інтерактивний інтерфейс презентацій; - створювати презентацію з різних шкільних дисциплін; - демонструвати створену презентацію; - копіювати презентації на диск. Може пояснити основні процеси, що відбуваються під час роботи з програмою Power Paint і наводити приклад для створення та оформлення слайдів презентації.
	8	-учень аналізувати теоретичний матеріал з теми «комп'ютерна презентація», самостійно використовувати його на практиці; - самостійно виправляє вказані вчителем помилки; - використовує інтерактивну довідкову систему.
	9	-учень самостійно використовує на практиці теоретичний матеріал з теми «комп'ютерна презентація», пояснити основні процеси, що відбуваються під час роботи з програмою Power Paint; - самостійно виправляє помилки;
IV. ВИСОКИЙ	10	- учень уміє вільно застосовує теоретичні знання на практиці; - створювати інтерактивний інтерфейс презентацій; - створювати презентацію з різних шкільних дисциплін; - використовує гіперпосилання; - вміє узагальнювати й систематизувати теоретичний матеріал з теми «комп'ютерні презентації»; - самостійно виконує передбачені у програмі навчальні завдання; - має певні навички керування інформаційною системою.
	11	- учень володіє узагальненими знаннями про комп'ютерні презентації; - вміє планувати особисту навчальну діяльність щодо створення презентацій, оцінювати результати власної практичної роботи; - вміє самостійно знаходити джерела інформації (Інтернет, відео кліпи, музичні файли, посібники), команди програми Power Point і використовувати їх відповідно до створення презентацій; - вміє самостійно використовувати зв'язані та вбудовані об'єкти програм-додатків; способи демонстрації слайдів, гіперпосилання; - використовує набуті знання і вміння про комп'ютерні презентації у нестандартних ситуаціях; - має стійкі навички керування інформаційною системою.

	12	- учень має стійкі системні знання та продуктивно їх використовує у роботі з програмою Power Point під час створення презентацій; самостійно розвиває свої здібності щодо створення презентацій; - вміє вільно використовувати нові інформаційні технології для поглиблення своїх знань і розв'язування задач. Уміє самостійно: - користуватися Інтернетом; - вставляти в слайди малюнки, діаграми, таблиці і відео кліпи; - озвучувати слайди; - естетично оформлювати, додаючи ефекти анімації; - створювати кнопки керування для зручності роботи з презентаціями; - робити помітки на слайді під час показу; - створювати автоматичний показ презентацій; - використовувати гіперпосилання.
--	----	---

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Електронні таблиці»**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання
I. ПОЧАТКОВИЙ	1	- учень має уявлення про електронні таблиці (ЕТ).
	2	- учень відрізняє вікно редактора ЕТ від вікон інших програмних засобів, розпізнає деякі характерні задачі, які можна розв'язати за допомогою ЕТ: на збереження табличної інформації; на обчислення даних, що зберігаються в таблиці; на побудову діаграм на базі табличної інформації.
	3	- учень має уявлення про конкретну програму опрацювання ЕТ та її призначення, про введення інформації до ЕТ, про використання готової ЕТ для одержання певної інформації, може виділити суттєві ознаки табличного процесора.
II. СЕРЕДНІЙ	4	- учень має початкові знання про введення та редагування інформації в ЕТ. Уміє завантажувати ЕТ та вносити вказані зміни до її вмісту, створювати просту таблицю без обчислень, вводити до неї числову та текстову інформацію і зберігати її у вигляді файлу під попереднім ім'ям. Уміє маркувати окремі клітини та їх діапазон, копіювати та переміщувати інформацію, що зберігається в таблиці.
	5	- учень за допомогою вчителя може сформулювати електронну таблицю для розв'язування простої навчальної задачі з використанням обчислення сум вмісту клітинок, розташованих підряд, уміє самостійно вводити та редагувати інформацію, подану у вигляді таблиці. Вміє надавати створеній таблиці ім'я та зберігати в потрібному місці на диску.

	6	- учень володіє основними навичками роботи у середовищі ЕТ, уміє самостійно формувати таблицю: змінювати висоту рядків, ширину стовпчиків, формат вмісту клітинки, додавати та вилучати рядки і стовпчики, обрамляти окремі клітинки та всю таблицю. Може за зразком сформувати електронну таблицю для розв'язування навчальної задачі з використанням обчислення сум вмісту визначених клітинок.
III. ДОСТА ТНИЙ	7	- учень у цілому орієнтується у середовищі табличного процесора, знає в основному його призначення та правила опрацювання інформації. Вміє самостійно опрацьовувати табличну інформацію за допомогою арифметичних операцій табличного процесора, самостійно спроектувати і створити ЕТ для розв'язування навчального завдання, передбаченого програмою.
	8	- учень уміє використовувати вбудовані функції ЕТ. Може виправити помилку, на яку вказав вчитель. Використовує довідкову систему. Вміє будувати діаграми.
	9	- учень вільно володіє редактором ЕТ. Знає основні правила пошуку інформації в ЕТ та вміє знайти потрібний файл, що містить електронну таблицю. Вміє створювати списки, впорядковувати, знаходити і відбирати дані за певними ознаками. Вміє формувати та редагувати побудовані діаграми. Розуміє відмінність абсолютних та відносних координат. За допомогою вчителя може надавати клітинкам імена та використовувати їх та абсолютні координати при обчисленнях.
IV. ВИСОК ИЙ	10	- учень досконало (в межах чинної навчальної програми) знає і використовує ЕТ. Самостійно виконує навчальні завдання на створення та форматування таблиць, обчислення в таблицях з використанням різних вбудованих операцій та функцій в тому числі логічних; побудову діаграм та графіків; на пошук та впорядкування даних в ЕТ; виконання елементарного аналізу даних.
	11	- учень знаходить і використовує додаткові джерела інформації. Вміє використовувати результати опрацювання ЕТ (таблиці, графіки, діаграми). Вміє визначати та використовувати потрібні функції для розв'язування задач, добирати потрібний тип діаграми та будувати складені діаграми; здійснювати в таблиці пошук даних за складеними критеріями; проводити аналіз даних за допомогою засобів, вбудованих до ЕТ.
	12	- учень має стійкі системні знання з ЕТ та творчо їх використовує. У процесі виконання завдань проявляє творчий підхід.

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Глобальна мережа Інтернет»**

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
<i>I. ПОЧАТКОВИЙ</i>	<i>1</i>	- учень має уявлення про комп'ютерну мережу, глобальну комп'ютерну мережу Інтернет;
	<i>2</i>	- учень розпізнає деякі характерні послуги глобальної мережі; пошук потрібної інформації та ознайомлення з нею; електронне листування; пошук потрібних програм та їх копіювання; інтерактивне спілкування;
	<i>3</i>	- учень має уявлення про організацію зв'язку між комп'ютерами в Інтернет; наявність каналів зв'язку між комп'ютерами для під'єднання до Інтернет; види програмного забезпечення, необхідного для роботи в глобальній мережі Інтернет; поняття про гіпертекст та правила роботи з ними; - учень має уявлення про конкретну програму – браузер: програму для підтримки роботи електронної пошти.
<i>II. СЕРЕДНІЙ</i>	<i>4</i>	- учень має початкові знання про сервер та робочу станцію, принципи функціонування глобальної мережі; уявлення про апаратні, програмні та інформаційні ресурси Інтернет; знає можливості програм для підтримки роботи електронної пошти; особливості роботи користувача з телеконференціями; принципи адресації в Веб-просторі;
	<i>5</i>	- учень має уявлення про способи під'єднання комп'ютерів до глобальної мережі; поняття комунікаційного протоколу - за допомогою вчителя може запустити на виконання програму – браузер, ввести адресу веб-сторінки та переміщуватися за гіперпосиланнями; створити електронний лист та відправити його; підключитися до електронної конференції;
	<i>6</i>	-учень володіє основними навичками роботи в програмі-браузері, програмі для роботи з електронною поштою та телеконференціями; вміє переглядати гіпертекстові сторінки, працювати з тематичними пошуковими серверами та здійснювати простий запит за ключовим словом; вміє самостійно відправити електронного листа, одержати пошту та ознайомитись з одержаною електронною поштою.
<i>III. ДОСТАТНІЙ</i>	<i>7</i>	Учень вміє переміщуватись по веб-сторінках у браузері в прямому та зворотному напрямках, вводити з клавіатури адресу потрібної веб-сторінки; змінювати вид кодування веб-сторінки під час роботи з браузером; розміщувати власну інформацію в формулах та телеконференціях; переписувати інформацію, що є в різних телеконференціях; використовувати індексні пошукові системи для знаходження потрібної інформації в Інтернет.

	8	Учень знає призначення адресної книги та правила роботи з нею; має уявлення про правила використання різноманітних сторінок кодування; вміє використовувати пошукові машини, здійснювати пошук потрібної інформації в Інтернет; підписуватись на потрібну телеконференцію
	9	Учень знає правила електронного листування, можливості та правила інтерактивного спілкування в Інтернет; Має уявлення про розмітки гіпертексту та засоби створення веб-сторінок; уявлення про домен, IP-та URL-адреси в Інтернет, має уявлення про правила використання файлових ресурсів в Інтернет, вміє відповідати на електронні повідомлення, спілкуватися з іншими учасниками телеконференцій;
IV. ВИСОК ИЙ	10	Учень вміє приєднувати до електронних повідомлень файли різних типів; перекодовувати повідомлення, одержані електронною поштою; виконувати переадресацію поштових повідомлень; створювати закладки на потрібних веб-сторінках; здійснювати пошук потрібних файлових архівів, здійснювати інтерактивне спілкування в глобальній мережі Інтернет; знає основні теги для опису структури HTML-файла, оформлення тексту у веб-документів; включення графіки до веб-сторінки
	11	Учень вміє копіювати файлові архіви з файл-сервера та на нього; Знає теги означення гіперпосилань в HTML-документі; Має уявлення про спеціальні засоби створення HTML-файлів, про принципи безпеки та захисту інформації в Інтернет.
	12	Учень має стійкі системні знання з глобальної мережі Інтернет та використовує їх; у процесі виконання завдань проявляє творчий підхід.

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Інформаційна моделі. Алгоритми.»**

Рівні навчаль них досягне нь	Б ал и	Критерії оцінювання
I. ПОЧАТ КОВИЙ	1	-учень має уявлення про об'єкти, їх властивості та способи відображення об'єктів у реальному житті; має уявлення про алгоритм
	2	-учень має початкові знання про алгоритм та способи його опису, призначення алгоритмічної мови
	3	-учень перераховує базові структури алгоритмів; у задачах виділяє вхідні дані та результати; наводить приклади алгоритмів із власного життя -має уявлення про те, що інформація може опрацьовуватися за допомогою алгоритму, який працює за певними алгоритмами -має початкові знання про виконавця алгоритму

II. СЕРЕД НІЙ	4	-учень має уявлення про деякі етапи розв'язування прикладної задачі з використанням комп'ютера; наводить приклади алгоритмів з відомої предметної галузі -має уявлення про властивість результативності алгоритму та наводить приклади її пояснення -має початкові знання про систему вказівок виконавця алгоритму
	5	-учень має уявлення про властивість формальності алгоритму та наводить приклади її пояснення; наводить приклади різних виконавців алгоритму мінімально необхідну систему його вказівок для розв'язування різних завдань -вміє словесно описати алгоритм із відомої йому предметної галузі; знаходить помилки в описі алгоритму при невиконанні властивості результативності, формальності та визначеності
	6	-учень має початкові знання про використання інформаційної моделі для дослідження реальних об'єктів; наводить приклади різних моделей реальних об'єктів та мету їх використання для розв'язування задач -знає суттєві ознаки алгоритму та форми його подання -має початкові знання про структурний підхід до побудови алгоритмів
III. ДОСТА ТНІЙ	7	-учень пояснює основні етапи розв'язування прикладної задачі з використанням комп'ютера -має уявлення про побудову неформальної моделі -уміє графічно зображати базову структуру слідування та пояснює її властивості -наводить приклади розбиття основної задачі на підзадачі
	8	-учень для простих задач визначає положення, на яких буде ґрунтуватися побудова інформаційної моделі; за допомогою вчителя визначає якими властивостями об'єктів для розв'язання конкретної задачі і побудові інформаційної моделі можна нехтувати -за допомогою вчителя будує математичну модель
	9	-учень знає технологію структурного програмування та розуміє ідеї методу покрокової деталізації алгоритму -за допомогою вчителя будує математичну модель -вміє відрізняти базову структуру алгоритму повторення та розгалуження - за допомогою вчителя пояснює опис алгоритму без величин, поданий навчальною алгоритмічною мовою; вміє записувати заголовок алгоритму та тіло алгоритму -вміє зображати графічно базові структури повторення і розгалуження
IV. ВИСОК ИЙ	10	-учень в цілому орієнтується в основних етапах розв'язування прикладної задачі з використанням комп'ютера -пояснює основні властивості алгоритму, має уявлення про величину та основні характеристики величини; визначає тип величини -вміє записувати в алгоритмі аргументи і результати, пояснює алгоритм виконання вказівки повторення
	11	-учень пояснює основні властивості базових структур алгоритмів повторення і розгалуження, пояснює готові алгоритми зі структурами розгалуження та повторення, описані навчальною алгоритмічною мовою -вміє записувати вказівку надання значень в алгоритмах, описаних навчальною алгоритмічною мовою

	12	-учень має стійкі системні знання та продуктивно їх використовує -вміє вільно використовувати знання про інформаційну модель та поняття алгоритму, базових структур алгоритмів і основні ідеї та принципи технології структурного програмування для розв'язування нескладних задач
--	----	---

**Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень
учнів з теми:
«Програма. Мова програмування»**

Рівні навчаль них досягне нь	Б ал и	Критерії оцінювання
I. ПОЧАТ КОВИЙ	1	-учень має уявлення про об'єкти, їх властивості та способи відображення об'єктів у реальному житті; має уявлення про алгоритм
	2	-учень має початкові знання про алгоритм та способи його опису, призначення алгоритмічної мови
	3	-учень перераховує базові структури алгоритмів; у задачах виділяє вхідні дані та результати; наводить приклади алгоритмів із власного життя -має уявлення про те, що інформація може опрацьовуватися за допомогою алгоритму, який працює за певними алгоритмами -має початкові знання про виконавця алгоритму
II. СЕРЕД НІЙ	4	-учень має уявлення про деякі етапи розв'язування прикладної задачі з використанням комп'ютера; наводить приклади алгоритмів з відомої предметної галузі -має уявлення про властивість результативності алгоритму та наводить приклади її пояснення -має початкові знання про систему вказівок виконавця алгоритму
	5	-учень має уявлення про властивість формальності алгоритму та наводить приклади її пояснення; наводить приклади різних виконавців алгоритму мінімально необхідну систему його вказівок для розв'язування різних завдань -вміє словесно описати алгоритм із відомої йому предметної галузі; знаходить помилки в описі алгоритму при невиконанні властивості результативності, формальності та визначеності
	6	-учень має початкові знання про використання інформаційної моделі для дослідження реальних об'єктів; наводить приклади різних моделей реальних об'єктів та мету їх використання для розв'язування задач -знає суттєві ознаки алгоритму та форми його подання -має початкові знання про структурний підхід до побудови алгоритмів

III. ДОСТА ТНІЙ	7	-учень пояснює основні етапи розв'язування прикладної задачі з використанням комп'ютера -має уявлення про побудову неформальної моделі -вміє графічно зображати базову структуру слідування та пояснює її властивості -наводить приклади розбиття основної задачі на підзадачі
	8	-учень для простих задач визначає положення, на яких буде ґрунтуватися побудова інформаційної моделі; за допомогою вчителя визначає якими властивостями об'єктів для розв'язання конкретної задачі і побудові інформаційної моделі можна нехтувати -за допомогою вчителя будує математичну модель
	9	-учень знає технологію структурного програмування та розуміє ідеї методу покрокової деталізації алгоритму -за допомогою вчителя будує математичну модель -вміє відрізнати базову структуру алгоритму повторення та розгалуження -має початкові знання про опис алгоритму навчальною алгоритмічною мовою; за допомогою вчителя пояснює опис алгоритму без величин, поданий навчальною алгоритмічною мовою; вміє записувати заголовок алгоритму та тіло алгоритму -вміє зображати графічно базові структури повторення і розгалуження
IV. ВИСОК ИЙ	10	-учень в цілому орієнтується в основних етапах розв'язування прикладної задачі з використанням комп'ютера -пояснює основні властивості алгоритму, має уявлення про величину та основні характеристики величини; визначає тип величини -вміє записувати в алгоритмі аргументи і результати, пояснює алгоритм виконання вказівки повторення
	11	-учень пояснює основні властивості базових структур алгоритмів повторення і розгалуження, пояснює готові алгоритми зі структурами розгалуження та повторення, описані навчальною алгоритмічною мовою -вміє записувати вказівку надання значень в алгоритмах, описаних навчальною алгоритмічною мовою
	12	-учень має стійкі системні знання та продуктивно їх використовує -вміє вільно використовувати знання про інформаційну модель та поняття алгоритму, базових структур алгоритмів і основні ідеї та принципи технології структурного програмування для розв'язування нескладних задач